

GÄLLIVARE KOMMUN

PROJEKTERINGSANVISNINGAR

DEL 3 - BYGG

Datum: 2019-06-13

Rev.datum:

Utgåva nr: 0.5

Upprättad av: Hans Kohkoinen, Arkitekthuset Monarken AB

Granskad av: Peter Eriksson

Fastställd av: Lennart Johansson

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 2(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

0	SAMMANSATTA BYGGDELAR OCH INSTALLATIONSSYSTEM.....	4
01	SAMMANSATTA BYGGDELAR	4
1	UNDERGRUND, UNDERBYGGNAD, SKYDDANDE LAGER I MARK, RUNDKONSTRUKTIONER OCH STÖDKONSTRUKTIONER	6
13	LAGER I MARK FÖR SKYDD AV BYGGNADSVÄRK.....	6
13.GS	TERMISK ISOLERING I MARK FÖR SKYDD AV HUS	6
15	GRUNDKONSTRUKTIONER.....	6
15.S	GRUNDKONSTRUKTIONER FÖR HUS	6
15.SZ	ÖVRIGA GRUNDKONSTRUKTIONER FÖR HUS	6
2	BÄRVERK.....	7
20	SAMANSATTA BÄRVERK.....	7
27	BÄRVERK I HUSSTOMME	7
27.B	STOMINNERVÄGGAR	7
27.C	STOMYTTERVÄGGAR.....	7
27.D	PELARSTOMME	8
27F	STOMBJÄLKLAG.....	8
27G	YTERTAKS- OCH YTTERBJÄLKLAGSSTOMMAR	8
4	RUMSBILDANDE BYGGDELAR, HUSKOMPLETTERINGAR, YTSKIKT OCH RUMSKOMPLETTERINGAR.....	9
41	KLIMATSKILJANDE DELAR OCH KOMPLETTERINGAR I YTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG.....	9
41.A	SAMMANSATTA KLIMATSKILJANDE DELAR OCH KOMPLETTERINGAR I YTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG	9
41.B	KOMPLETTERANDE BÄRVERK I YTERTAK	9
41.C	YTTERKLIMATSKÄRMAR I YTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG	9
41.FB	UTVÄNDIG AVVATTNINGSSYSTEM FRÅN YTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG	10
41.FC	INVÄNDIGA AVVATTNINGSSYSTEM FRÅN YTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG	10
41.FD	SÄKERHETSANORDNINGAR PÅ YTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG	10
41.Z	SÄKERHETSANORDNINGAR PÅ YTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG.....	10
42	KLIMATSKILJANDE DELAR OCH KOMPLETTERINGAR I YTTERVÄGG.....	11
42.A	SAMMANSATTA KLIMATSKILJANDE DELAR OCH KOMPLETTERINGAR I YTTERVÄGG	12
42.B	YTTER KLIMATSKÄRM I YTTERVÄGG	12
42.D	ÖPPNINGSKOMPLETTRINGAR I YTTERVÄGG.....	12
42.Z	ÖVRIGA KLIMATSKILJANDE DELAR OCH KOMPLETTERINGAR I YTTERVÄGG	14
43	INRE RUMSBILDANDE BYGGDELAR INNERVÄGGAR, INNERDÖRRAR, INNERTAK OCH LIKNANDE	15
43.A	SAMMANSATTA INRE RUMSBILDANDE BYGGDELAR	15
43.CB	INNERVÄGGAR	16
43.CC	ÖPPNINGSKOMPLETTERINGAR I INNERVÄGG	16
43.D	BJÄLKLAGSÖVERBYGGNADER OCH ÖPPNINGSKOMPLETTERINGAR	17
44	INVÄNDIGA YTSKIKT	18

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 3(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

44.BB	YTSKIKT PÅ GOLV	18
44.C	YTSKIKT PÅ VÄGGAR	20
44.D	YTSKIKT PÅ INNERTAK	20
45	HUSKOMPLETTERINGAR.....	20
45.BB	BALKONGER.....	21
45.C	INVÄNDIGA HUSKOMPLETTRINGAR.....	21
46	RUMSKOMPLETTERING	22
46.B	INREDNING	22
46.C	UTRUSTNING	22
46.Z	ÖVRIGA RUMSKOMPLETTERINGAR.....	23
49	ÖVRIGA RUMSBILDANDE BYGGDELAR, HUSKOMPLETTERINGAR, YTSKIKT OCH RUMSKOMPLETTERINGAR	24
YSB.2	SKYLTNING HUS	25
YSB	PROVNING, INJUSTERING M.M I HUS	25

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 4(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

0 SAMMANSATTA BYGGDELAR OCH INSTALLATIONSSYSTEM

01 SAMMANSATTA BYGGDELAR

Styrdokument

- BBR (senaste upplaga, minsta nivå)
- För ljudklassning gäller att eftersträva klass B enligt svensk standard.

Entréer

Utformningen av entréer till hus är en viktig detalj för den totala uppfattningen av området. Därför skall stor omsorg läggas vid utformning av entréportar, entrébelysning, entrétak och utemiljö vid entrén.

- Adress/nummerskylt samordnas med entrébelysning.
- Vid entréer skall skärmtak finnas.
- Takavvattning beaktas med hänsyn till halkrisk.
- Vid entréer ska uppbyggd sockel utföras för att klara uppbyggd mark p.g.a. Tillgänglighet/handikappkrav till byggnad.
- Skall utformas med slagtåliga material och säkerhetsglas.
- Vindfång med minst två partier dörrar skall utföras vid nybyggnad.

Teknikutrymmen

Arkitekten ska samråda med installationsprojektör avseende storlek och placering av teknikutrymmen.

Fläktrum

- Egen entré är att eftersträva. Öppningsmått dörr ska beaktas.
- Golvet beläggs med plastmatta och uppvik på vägg 13 cm.
- Fläktrum på kallvind utförs varmt, isolerat mot vinden i övrigt och med tillträde inifrån.
- Målade väggar och tak.
- Förhindrande av ljudspridning samt vibrationer från fläktrum skall beaktas.
- Tillgänglighet skall beaktas.
- Golvbrunn och vattenutkastare.

Undercentral

Placeras tillgänglig från allmänt utrymme.

- Öppningsmått dörr beaktas.
- Golv ståslipad betong med hålkäl, även mot tröskel, och målas.
- Målade väggar och tak.
- Golvbrunn och vattenutkastare.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 5(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

Elcentral/Ställverk

- Placeras tillgänglig från allmänt utrymme.
- Öppningsmått dörr beaktas.
- Målade väggar och tak.

Miljöhus

- Invändig beklädnad med oorganiska skivor.
- Ev. öppningar i takvinklar etc. förses med insektsnät mot skadedjur/-insekter.
- Dörr karmyttermått 110 cm, utan tröskel, släplist mot btg.golv mot skadedjur/- insekter och uppställningsbeslag.
- Anordnas så att vatten från invändig rengöring kan rakas ut utanför dörr (golvlutning mot dörr).
- Grundläggs med betongplatta på mark uppgjuten sockel med hålkål.
- Avvisarlist i plastmaterial på väggar.
- Ytterdörr ska kompletteras med sparkplåt alt avvisarlist på insida dörr.
- Dörrstängare med uppställningsbeslag skall finnas.

01.S

SAMMANSATTA BYGGDELAR

Ljud

Specifika krav för andra verksamhetstyper ex kulturhus etc, beslutas i respektive projekt.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 6(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

1 UNDERGRUND, UNDERBYGGNAD, SKYDDANDE LAGER I MARK, RUNDKONSTRUKTIONER OCH STÖDKONSTRUKTIONER

13 LAGER I MARK FÖR SKYDD AV BYGGNADSVERK

13.GS Termisk isolering i mark för skydd av hus

Skivor av cellplast utförs under betongplatta i mer än 1 lager, med förskjutna skarvar med tillräcklig tjocklek så framtida problem med fukt ej uppstår. Termisk isolering på kant till bottenplatta skall vara med obruten tjocklek, även vid fäst- och montageanordningar, vinkeländringar etc.

15 GRUNDKONSTRUKTIONER

15.S Grundkonstruktioner för hus

Val av grundläggning av en byggnad ska baseras på en geoteknisk utredning anpassad till konstruktionens geotekniska klass (klass GK1-3 enligt BKR).

Uppgifter i utredningen om markbeskaffenhet, ledningar, pH m m utgör även underlag för planering av byggnadens åskskyddsanläggning.

Det åligger projektör att undersöka/beakta tidigare utförda geotekniska utredningar.

Kalla krypgrundskonstruktioner vid grundläggning är ej önskvärt.

15.SZ Övriga grundkonstruktioner för hus

Platta på mark

Platta på mark skall dimensioneras enligt gällande regler, lagar och föreskrifter.

Sockel

Socklar skall utföras av material med motstånd mot mekanisk åverkan från snöröjningsfordon och liknande.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 7(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

2 BÄRVERK

20 SAMANSATTA BÄRVERK

Generellt krav

Stommens utformning ska anpassas så att man erhåller bästa helhetslösning avseende flexibilitet och förnyelse av byggnadsdelar och installationer som har kortare livslängd än stommen samt brand- hämmande åtgärder. Tung stomme eftersträvas.

Bärande innerväggar

Antalet bärande innerväggar minimeras och förläggs i förekommande fall i vägg med ljud- och/eller brandkrav.

27 BÄRVERK I HUSSTOMME

27.B Stominnerväggar

Regelvägg

För regelväggs tekniska uppbyggnad ska nederkant skiljas från betongplatta på ett fuktsäkert sätt.

Väggen utföres med dubbla skivor vid regelstomme.

Beakta vägguppbyggnad vid vägghängda wc-stolar och andra vägghängda installationer, dessa beslutas i samråd med beställaren.

27.C Stomytterväggar

Regelvägg

För regelväggs tekniska uppbyggnad ska ett diffusionstätt skikt anordnas på insida i kombination med installationsregel min 45 mm. Ett fritt luftat skikt ska skapas på utsidan av den isolerade konstruktionen. Väggens nederkant ska skiljas från betongplatta och kantisolering på fuktsäkert sätt.

Väggen byggs mot betongplatta utan att köldbryggor uppstår.

Väggen utföres på insidan med dubbla skivor mot regelstommen.

Inga vägghängda toaletter mot yttervägg.

Badrum med tätskikt ska inte läggas mot yttervägg.

Sockel

Avståndet mellan mark och fasadmaterial ska vara minst 30 cm.

Marknivån ska ligga minst 20 cm under nivån för färdigt golv. Undantag för detta mått medges lokalt vid entréer med tillgänglighets-/handikappkrav.

Uppbyggd sockel ska utföras av icke fuktkänsligt material.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 8(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

27.D

Pelarestomme

Fasadpelare bör placeras i direkt anslutning till ytterväggar, om möjligt så att de helt kan byggas in. Pelare i direkt anslutning till en innervägg bör utformas med rektangulärt tvärsnitt. Pelare bör om möjligt inte inkräkta på rumsarean.

27F

Stombjälklag

Dilatationsfogar skall inte anordnas i bjälklag under rum som skall förses med vattentäta ytskikt t.ex. storkök som beläggs med massagolv.

27G

Yttertaks- och ytterbjälklagsstommar

Allmänt

Tak ska ha språng och takfot, min 500 mm.

Takfotens undersida skall bekläs med fibercementskivor eller plåt alternativt målningsbehandlas.

Kalltaks luftning ska säkerställas. Luftningsutförandet ska ske så att snö ej driver in i taket.

Beakta behov av isolera utsida av råspont för att minimera risken för fuktskador i taket.

Behov av duvskydd beslutas i samråd med beställaren.

Lutning

Motlutstak (inåtlutande) får ej förekomma i nyproduktion

Takavvattning

Höjd på markanslutna rör anpassas till gällande förhållanden. Förses med sil i arbetshöjd, lätt åtkomlig för rensning alternativt självrensande lövsil.

Stuprör i anslutning till entréer som skall markanslutas beslutas i samråd med projekteringsledaren.

Takhuvar, rökgaskanaler o dyl

Alla beslagningar för ventilationshuvar, avloppsluftningar etc ska vara utförda av ytbelagd plåt och skarvar utförs falsade.

Beakta placering och höjd av huvar med tanke på snödrev.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 9(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

4 RUMSBILDANDE BYGGDELAR, HUSKOMPLETTERINGAR, YTSKIKT OCH RUMSKOMPLETTERINGAR

Ljud

Ljudutredning upprättas i speciella fall i samråd med beställare.

Brand

Brandskyddsbeskrivning upprättas i förekommande fall.

Rivning

Rivning av luckor till sopnedkast och soputrymme skall i befintliga trapphus utföras.

41 KLIMATSKILJANDE DELAR OCH KOMPLETTERINGAR I YTTERTAK OCH YTTERBJÄLKLAG

Yttertak

Luftade utrymmen skall vara inspektionsbara. Vid kallvind skall landgångar finnas i gång- och krypbara delar fram till takluckor, installationsdelar och i princip längs hela vindan.

Vid projektering av installationer som kräver tillsyn och skötsel (t ex rensning av kanaler) skall utrymmesbehov, för att säkerställa en acceptabel arbetsmiljö, tillgodoses.

Skydd mot skadedjur

Nät i takfot skall finnas.

41.A Sammansatta klimatskiljande delar och kompletteringar i yttertak och ytterbjälklag

Yttertak skall eftersträvas konstruerade som "kalla tak". Dock skall risken för ökad fuktbelastning vid allt för ventilerade kallvindar i kombination med välisolerade vindsbjälklag, beaktas.

Varma tak får användas endast efter godkännande från beställaren.

41.B Kompletterande bärverk i yttertak

Underlagstak

Råspont skall användas om underlagstak är av falsad plåt eller papp.

41.C Ytterklimatskärmar i yttertak och ytterbjälklag

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 10(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

41.FB

Utvändig avvattningssystem från yttertak och ytterbjälklag

Stuprör förses med självrensande lövavskiljare som monteras på anpassad höjd för objektet, ca i nivå med sockelhöjd.

Plan för takavvattning skall redovisas för beställaren. Vatten skall ej ledas ut på gångytor eller vid entréer.

Yttertak skall utformas så att säker takavvattning kan ske.

Försänkta rännalar skall undvikas. Utvändig takavvattning skall eftersträvas.

Projekteringen av yttertak och avvattningssystemet skall utföras så att behov av uppvärmning med el-värmekabel i rännalar, takfotsrännor, hängrännor och stuprör ej behövs.

Där risk för mekanisk åverkan och/eller skadegörelse föreligger skall nedre del av stuprör utföras av rör som tål mekanisk åverkan som anpassas i höjd och förses med självrensande lövsil.

41.FC

Invändiga avvattningssystem från yttertak och ytterbjälklag

Invändig takavvattning bör undvikas och om det förekommer skall rören utföras med kondensisolering.

41.FD

Säkerhetsanordningar på yttertak och ytterbjälklag

Kontrollberäkning av infästning mht längd på takfall samt taklutning skall utföras vid varje projekt, av ansvarig konstruktör.

Snörasskydd med typ galler bör väljas samt vid behov kompletteras med underglidningsskydd.

Kulör och ytbehandling anpassas till respektive projekt.

41.Z

Säkerhetsanordningar på yttertak och ytterbjälklag

Altaner, terrasstak

I terrasbjälklag ska tätskikt anordnas.

Avstånd mellan brunnar anpassas så att betryggande säkerhet uppnås.

Tak skall förses med bräddavlopp.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 11(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

42

KLIMATSKILJANDE DELAR OCH KOMPLETTERINGAR I YTTERVÄGG

Allmänt

Stabilitet

Förstärkning krävs där påkörningsrisk finns.

Utförande

Murade fasader ska vid uppförandet utföras så att erforderlig luftning erhålls. Generellt ska rum med hög fuktbelastning undvikas mot yttervägg dock ska alltid rekommendation enligt "Säker vatteninstallation" följas.

Underhåll

Sockel och fasad upp till minst fönsterbröstningshöjd bör vara av stenmaterial samt behandlat med antiklottermedel upptill min 2500 mm ovan mark om så erfordras. Fasaden ska utformas så att rengöring och eventuell reparation kan göras på mindre del av ytan. Vid ny- och tillbyggnad anpassas fasaden till befintlig byggnad om den fasaden inte av underhållsbehov ska eller kommer att bytas.

Material

Plåtmaterial som fasadbeklädnad endast vid speciella projekt i samråd med beställare.

Sättningsrisker

Dilatationsfogar utförs i erforderlig utsträckning.

Statusbedömning

Behov av skydd för fasaden mot åverkan, påkörning, klotter, m.m. beaktas. Vid reparation av fasader skall statusbesiktning av fasaden inklusive fönster, dörrar utföras. För bedömning, omfattning av åtgärder, typ av befintligt målningsystem mm. Tilläggsgarantier och branschgarantier beaktas.

Kontrollera att luftning av fasad fungerar.

Beakta behov av tilläggsisolering (energioptimering).

Vid tilläggsisolering anpassas fasad estetiskt och byggnadstekniskt till dagens krav.

Utredning beträffande inomhusklimat utförs vid "omfattande ombyggnad". Definition av "omfattande ombyggnad" enligt BBR.

Kontroll ska ske att skyltningar för brand mm finns uppsatta och är funktionellt monterade, (exempelvis skyltar för brandavskiljning kallvinda, brandvägg mm.)

Bröstningshöjd

Anpassas till aktuell verksamhet, dock min 500 mm för att ge plats åt radiatorer.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 12(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

42.A Sammansatta klimatskiljande delar och kompletteringar i yttervägg

Större krav skall ställas på ytterväggens motståndsförmåga mot fuktig rumsluft i utrymmen med hög luftfuktighet, ex storkök, bad- och duschanläggning, befuktade utrymmen. Vid projektering av sådana utrymmen skall en särskild riskanalys utföras vid fuktsäkerhetsprojekteringen, enligt BBR.

42.B Ytter klimatskärm i yttervägg

Allmänt

Fasadbeklädnader av skalmurar, träpanel, skivor. Putsade fasader o.d. förses med bakomliggande luftspalt.

Öppningar i stötfogar nedre skiften vid fasadtegel ska säkras så att inträngande vatten kan rinna ut/ventileras bort i öppningarna.

Puts på s.k. putsbärande isolering vid träregelvägg får ej utföras.

Träpanel

Beakta behovet att med nät hindra skadedjur (råttor, möss, fåglar, insekter etc) från att komma bakom panel vid underkant och överkant panel.

Nytt trä behandlas i 3 moment; penetrerande grundolja på utsatta detaljer som ändrä spikhål skador, grundning med alkydoljegrundfärg och 2 ggr.

Strykning med täckfärg typ täcklasyr med bindemedel av alkydolja (alt 1).

Strykning med täckfärg typ akrylatfärg (alt 2).

Strykning med täckfärg typ slamfärg (alt 3).

Panelen färdigbehandlas efter uppsättning.

Fasadtegel/betongmursten

Frostresistent.

Lättare underhållsfria material mellan tegelpartier godtages.

Genomfärgad betongmursten.

Befintliga tegelbeklädda fasader kompletteringsfogas.

Vid äldre tegelfasader kontrolleras särskilt eventuella rostangrepp på kramlor. (Äldre kramlor tillverkades ej av rostfritt stål). Stötfogar kontrolleras för att säkerställa luftning..

Skivor

Fasadskivor skall utföras av oorganiskt material typ Cembrit och Formica eller likvärdig, infästning enligt fabrikantsanvisningar. Undviks på ytor där risk på åverkan finns.

Puts

Puts på fasader skall utföras som tvåstegstätad putsad fasad med luftspalt.

Beakta krav från kommun- och länsantikvariet.

42.D Öppningskomplettringar i yttervägg

Fönster

Så underhållsfria fönster som möjligt ska användas. Ska monteras, förutom enligt Hus AMA, även enligt MTK:s anvisningar.

Standardfönster ur etablerade tillverkares sortiment ska väljas.

Runt karmar ska övergång mot insida vägg utföras diffusionstät, mot utsida ska övergången vara vattenavvisande men ej diffusionstät.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 13(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

Ska beslås med säkerhetsspanjolett.

Minst ett fönster/fönsterdörr per rum skall vara öppningsbart.

Fönster utförs normalt med inåtgående, sidohängda bågar. Vid val av utförande inverkar bl a städsynpunkter. Fönster förses med fönster-broms, uppställningsbeslag med spanjolett, och barnsäkerhetsbeslag.

Fönster ska undvikas i hygienrum, om ej möjligt ska fönster i hygienrum ej placeras i eller i direkt anslutning till duschplats.

I speciellt fuktbelastade lokaler ska fönster av icke organiskt material med bruten köldbrygga användas.

Fönster ska placeras så att de inte utsätts för onödig vattenbelastning från ovanförliggande fasadyta. Normalt innebär detta att fönstren ska dras in från ytterväggens liv.

Solavskärmning

Solavskärmning skall övervägas och beslutas i samråd med beställaren.

Dörrar

Allmänna utrymmen utvändigt ska ha ståldörrar. Ex: Rullstols- och cykelrum, B=10M. Soprum, B=12M utförs tröskellöst.

Entrédörrar utförs med bruten köldbrygga i trä, stål eller förstärkt aluminium.

Brytskydd vid karm och förstärkning vid lås.

Lås skall vara av typ med enkelcylinder, vred på insidan. Anpassning av dörrar med passersystem ska beaktas.

Dörr till huvudentré och eventuell handikappanpassad sidoentré skall som regel förses med motormanövrerad dörröppnare, beakta kravet på täthet medför att stor stängningskraft erfordras.

Tvärpost alternativt bröstning bakom draghandtag resp. tryckplatta.

Där så erfordras förses dörrar med klämfri bakkant.

Dörrar skall vara försedda med minst 3 gångjärn.

Förstärkning för eventuell dörrstängare skall alltid göras på ytterdörrar.

Ytterdörrar skall vara larmförberedda (rör för elslutbleck m m).

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 14(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

42.Z

Övriga klimatskiljande delar och kompletteringar i yttervägg

Skärmtak

Entréer och lastkajer skall förses med skärmtak.

Skrapgaller

Entréer som är frekvent trafikerade skall förses med skrapgaller utomhus under skärmtak.

Överkant skrapgaller ska ligga i samma nivå som omgärdande färdig nivå mark.

Utrymmet under skrapgallret skall vara stort och åtkomligt så att snö, slask och sand lätt kan tas bort. Storlek på galler skall vara ur standardsortiment.

Den bärande konstruktionen för skrapgallret skall dimensioneras för traktor där maskinell snöröjning kan förekomma

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 15(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

43 INRE RUMSBILDANDE BYGGDELAR INNERVÄGGAR, INNERDÖRRAR, INNERTAK OCH LIKNANDE

Underhåll

Materialval skall utföras med robusta material lämpliga för ändamålet.

Buller, rumsakustik

Tak ska utföras så att god hörbarhet erhålls. I lokaler med bullrande verksamhet ska även väggar utföras som akustikdämpande.

Flexibilitet

God flexibilitet ska eftersträvas.

Låsning

Alla innerdörrar ska ha lås i system med hög säkerhet och god utbyggnads möjlighet. Innerdörrar inom lägenheter ska ha enkel låsning.

Inom offentliga byggnader skall nyckellöst system tillämpas. Kodlås skall användas i soprum.

Övrigt

Dörrstängare skall förses med stängningsfördröjning för att inte försvåra passage med bl a rullstol.

Dörrkarmar inom transportled till kök, varuintag samt soprum beslås med rostfritt beslag.

Dörrar som inte är försedda med dörrstängare skall väggar förses med tryckfördelande platta. Där så inte är möjligt, skall dörrstoppare av grå gummi placeras på sockel.

Där så erfordras förses dörrar med klämfri bakkant.

43.A Sammansatta inre rumsbildande byggdelar

Rum med hög fuktbelastning i hus

I utrymmen med hög fuktbelastning som t ex storkök, bad- och duschanläggningar, utförs stomme/stomkomplettering av platsgjuten betong, betongelement eller av murat material. Stomme/stomkomplettering får således inte utföras i regelkonstruktion.

Avfallsutrymmen/sophus

Avfallsutrymmen/sophus skall dimensioneras och utföras i samråd med beställaren.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 16(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

43.CB

Innerväggar

Vid utformning av innerväggar skall krav på slagtålighet och möjlighet för infästning beaktas. Ett begränsat antal av innerväggstyper bör eftersträvas.

Vid innerväggar med skivbeklädnad i utsatta utrymmen skall beklädnad göras med bakomvarande K-plywood.

Golvvärme

Vid värmefördelare i vägg ska fördelarbotten anordnas med läckageindikering som ska mynna strax utanför väggliv.

43.CC

Öppningskompletteringar i innervägg

Tamburdörrar

Dörr förses med tittöga och mekanisk ringklocka, beakta eventuella andra krav vid vårdlokaler.

Vredrörelse 90° upphäver förregling.

Dörrar skall vara utförda i lägst, Inbrottsskydd klass 2

Placering av brevlåda, tidningsklämma, namnskylt, lgh-nummer märkning beaktas. Dörr utförs målade alt fanerad typ säkerhetsdörrar, ex Daloc.

Fastighetsboxar skall placeras i trapphus vid entréplan.

Trösklar utförs av ek.

I första hand skall foderbildandekarmar användas (heltäckande).

Innerdörrar

I första hand skall dörrar i allmänna utrymmen bekläs med laminat och förtäckt (överlimmad) kantlist på vertikala kanter.

Dörrar till allmänna utrymmen skall utföras i bredd >10M, dörrstängare till rullstols- och cykelrum samt tvättstuga.

Inom lägenheter skall dörrar vara målade samt med ventilationsspringa UK dörrblad.

Färgsättning av dörrblad och foder i förhållande till väggar skall vara kontrasterande i ljushet för att underlätta orienteringen för synskadade.

Vid val av dörrbredder beaktas även behovet av passage med stadvagnar, städmaskiner och lastpallar dels till förråd och städutrymmen, dels till de utrymmen som skall städas.

Trösklar skall inte förekomma, med undantag för dörrar där speciella krav föreligger, beträffande ljudisolering, brandskydd, vattentät golvbeläggning med täta anslutningar mot trösklar eller likvärdigt.

Glaspartier och glasade dörrar skall vara utformade eller markerade så att de lätt observeras även av personer med nedsatt synförmåga.

Beakta även behovet av påkörningsskydd, sparkplåtar, för vagnar och rullstolar.

Glaspartier

Anpassas till intilliggande dörrar.

Beakta behov av laminerat- eller härdat glas.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 17(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

43.D

Bjälklagsöverbyggnader och öppningskompletteringar

Trappor

Trappor bör utföras med tät anslutning mot vägg (springa tätas med fog). Sättstegets och vangstyckets vinklar mot plansteget bör formas som hålkål.

Trappor skall antingen ha skursockel på vägg eller skurlist på plansteget. Skursockel kan vara målad eller av trappans material.

Plattsatta trappor förses med en tjockare platta i ytterkant som då fungerar som skurlist, inga pålimmade plattor skall användas som skurlist.

Om trapplopp inte ansluts till vägg, t ex för att undvika stomljud eller vid användande av monteringslement, bör utrymmet mellan trapploppet och vägg vara 50 mm för att å ena sidan underlätta städning och medge målning, och å den andra hindra att föremål faller ned.

Ledstänger

Ledstänger ska ha runt, greppvänligt tvärsnitt. Både upptill och nedtill ska den vara försedd med horisontell ändavslutning. De skall löpa förbi trappans eller rampens början och slut med minst 30 cm. Ledstänger skall löpa obrutet även över vilplan.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 18(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

44

INVÄNDIGA YTSKIKT

Generellt

Golvmaterial och andra ytskikt ska väljas med hänsyn till rumsfunktion.

Antalet olika golvmaterial bör begränsas så att varierande städmetoder kan undvikas.

Vid materialval beaktas avsedd städmetod. För storkök ska man förutsätta att spolning av golv och väggar kommer att ske.

Ev krav på ytskiktens brandtekniska klass återfinns i brandskyddsbeskrivningen och BBR.

Val av ytskikt till "unika byggnader" offentliga lokaler skall beslutas i varje enskilt fall.

Våtrum

Vattentätt utförande skall gälla för underlag, ytskikt, uppvik och genomföringar i alla våtrum.

Halksäkerhet

Krav på halksäkerhet ska beaktas i duschrum.

44.BB

Ytskikt på golv

Allmänt

I huvudentréer samt trafikerade kommunikationsvägar bör stenmaterial väljas.

Beläggningar läggs även under all inredning och utrustning, även under högskåp/garderober. Under köksinredning skall matta utföras med uppvik.

Golv i rum med duschplatser utförs med lutning i hela rummet mot golvbrunn, minst 1:100 samt inom duschzon 1:50. Vid ombyggnad kan lokala fall övervägas.

Fukthalten i undergolv av betong skall alltid mätas innan golvbeläggning sker. Täta golvmaterial får ej läggas på undergolv som har eller senare kan få en relativ fukthalt > 85 %.

I offentliga toaletter, wc i skolor, förskolor och äldreboenden skall beläggning med keramiska plattor undvikas på grund av risken för dålig lukt. Beläggning utföres med plastmatta eller plastbaserad massa.

I storkök skall beläggning utföras med typ plastbaserad massa i en mörkare kulör. Golvytans strävhet skall anpassas mellan gångstråk och under fast inredning för att minska halkrisk och underlätta städning. Beakta vattentemperaturen vid tömning av tex kokgrytor.

Golvlutningsplan skall göras för alla utrymmen med golvbrunn.

I kommunikationsvägar med tunga transporter skall beläggning med keramiska plattor undvikas.

Mattor läggs in innan flyttbara mellanväggar monteras, och under all fast inredning.

Linoleum

Bör undvikas.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 19(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

Plastmatta

Vattentäta golvbeläggningar skall utföras av GVK-auktoriserade företag och enligt gällande GVK-anvisningar.

Plastmattor ska vara PVC-fria i förskolor och övrigt i samråd med beställaren.

Trägol

Val av trägol bestäms i samråd med beställaren.

Befintligt trägol som bibehålls skall slipas och lackas minst 3 varv.

Textilmattor

Användningen av textila heltäckningsmattor, bör begränsas med hänsyn till bl a risken för allergibesvär.

Vid inläggning av textila heltäckningsmattor skall godkännande inhämtas av beställaren.

Beläggning av fogfria golv

Fogfria golv skall läggas av auktoriserad entreprenör.

Keramiska plattor

För vattentäta keramiska golvbeklädnader gäller PER:s Branschregler.

Kakel- och klinkerplattor skall uppfylla kraven enligt tillhörande standard.

Sockel

Laserad alternativt målrad träsockel, höjd anpassas, (45 - 95 mm) monteras i samtliga rum utom våtutrymmen.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 20(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

44.C

Ytskikt på väggar

I storkök förses väggar i arbetslokaler och förråd med vattentät beklädnad. Beklädnadsmaterialet ska vara slätt för lätt rengöring.

Kontrastverkan i WC-utrymmen skall beaktas.

Målning, Tapetsering

Omfattning beslutas i samråd med projektledaren.

Plastmattor

Plastmattor skall vara anpassade för offentliga lokaler och fogas genom svetsning. Beakta att risk finns för vissa material att krympning vid varmvattenspolning blir större än tillåten krympning max 0,1 %
Vattentäta väggbeklädnader skall utföras av GVK-auktorerade företag och enl. gällande GVK-förutsättningar.

Keramiska plattor

För vattentäta keramiska väggbeklädnader gäller PER:s Branschregler. Kakelplattor skall uppfylla kraven enligt tillhörande standard.

Bastu

I bastu som varmhålls dagligen eller med hög besöksfrekvens bör väggar bekläs med klinker, tegel eller fukt- och värmebeständiga laminatskivor, väggytor förses med beröringsskydd.

Där panel används i bastu med låg besöksfrekvens ska panelen vara av träslaget gran sortering I-II. Skydd för panelen av tändskyddande material i anslutning till bastuaggregaten.

Hörnskydd/avbärarlistor

Hörn bör skyddas med utanpåliggande hörnskydd. Material på hörnskydd anpassas till aktuell verksamhet. Avbärarlistor bör vara av polyetenplast.

44.D

Ytskikt på innertak

Generellt

Vid utformning av innertak bör krav på slagåtlighet, eventuell rengörbarhet och behov av demontering beaktas.

Infästning av undertakens bärsystem samt ovanförliggande installationer ska dimensioneras för aktuella laster. Underlaget/materialet för infästningarna ska identifieras/samordnas.

Ljudabsorbenter

Ljudabsorbenter i rum med fuktbelastning väljs hygienskivor.

Bastu

I bastu som varmhålls dagligen skall tak bekläs med fukt- och värmebeständiga ytskikt.

45

HUSKOMPLETTERINGAR

Karm, foder etc vid duschplats/våtutrymme skall avslutas minst 40 mm över golv med plastmattan uppdragen, även mot öppningsidor och bakom karm.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 21(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

45.BB

Balkonger

Tak bör utföras ovan översta balkong.

Snörasskydd, takavvattning mm beaktas vid utformning av räcken och tak.

Möjlighet för framtida inglasning av balkong beaktas.

Inglasning av balkonger beslutas separat vi varje projekt.

Yta på balkong bör vara borstad yta, för halksäkerhet.

Stomme till räcken:

Stål alternativt lättmetall.

Beklädnad till räcken:

Beklädnad av Industriellt målningsbehandlat plåt användes.

Överliggare utförs av lättmetall.

Beklädnad av skivmaterial/glas utförs industriellt behandlade.

Överliggare utförs av lättmetall.

45.C

Invändiga huskomplettringar

Skåpinredning

Högsåp och väggsåp bör ansluta till tak. I speciellt fuktiga lokaler bör skåpinredning inte vara utförd av träbaserat material.

Klädkrokar

I omklädningsrum, skollokaler etc bör en enkel krok typ J användas. Krokar skall även monteras på höjd anpassad till rullstolsburna och verksamhetens behov.

Torkmattor

Se bilaga Entrésystem.

Listverk

Undvik dammsamlade listverk.

Rumsbeskrivning

Utformning och numrering utförs i samråd med projektledaren.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 22(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

46 RUMSKOMPLETTERING

46.B Inredning

46.C Utrustning

Kök

Köksinredning placeras ej mot sovrum i grannlägenhet.

Luckor till köksinredning, garderober skall vara anpassade för offentlig verksamhet.

Bänkskivor skall anpassas till verksamhetens behov.

Plats för ventilation skall finnas ovanför skåp, med kortast möjliga dragning mellan spis och ventilationsschakt.

Köksinredning skall utföras så att det finns plats för mikrougn. Kan placeras i högskåp eller i överskåp.

Diskbänkskåp utförs med sopsorteringskärl.

Stänkskydd skall finnas bakom diskbänk och spis.

Diskmaskin skall förberedas i lägenheter från 1 RoK.

Diskbänksplåtar skall eftersträvas att vara så långa som möjligt.

Infällda diskhoar skall undvikas.

Köksinstallationer

Spis

Skall anpassas efter verksamheten.

Allmänt Kyl/Frys/Sval

Överskåp för kyl och frys bör vara försedda med takanslutning.

Kyl/Frys:

600 mm bredd, lägst Energiklass A+.

Ljudnivåer får ej överstiga 35 dB(A)

Kyl/Sval:

600 mm bred, lägst Energiklass A+.

Ljudnivåer får ej överstiga 35 dB(A)

Frys:

600 mm bred, lägst Energiklass A+.

Ljudnivåer får ej överstiga 35 dB(A)

I verksamhetslokaler bör frysen vara självavfrostande.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 23(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

Badrum

Anpassas efter verksamhetsbehov.

Bänk- och högskåp

Ska monteras på ben med lätt demonterbar sockel så utrymmet under blir städ- och inspektionsbart. Inom våta utrymmen utförs bänk- och högskåp utan sockel.

Speglar

I wc, omklädnad och dyl. och övriga utrymmen med utsatta miljöer monteras speglar stumt mot vägg.

Tvättutrustning

Anpassas efter verksamhetsbehov.

46.Z

Övriga rumskompletteringar

Rumsmärkning

Kontor etc

Rum märks med nummer som överensstämmer med rumsnummer enligt handlingar.

Vit märkbricka, graverade nummer i svart.

Märkbricka fastsätts med skruv på dörrkarms övre hörn öppningssida.

Lägenheter skall märkas med objektsnummer och lägenhetsnummer i enlighet med Lantmäteriets föreskrifter.

Vit märkbricka, graverade nummer i svart.

Märkbricka fastsätts med skruv på dörrkarms övre hörn öppningssida.

Tekniska utrymmen som undercentral fläktrum m.m. märks även i klartext med rumsfunktion på skylt fastsatt på dörrblad, text i versaler.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 24(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

49 ÖVRIGA RUMSBILDANDE BYGGDELAR, HUSKOMPLETTERINGAR, YTSKIKT OCH RUMSKOMPLETTERINGAR

Räcken i trapphus

Utförs i stål, med handledare som anpassas till respektive projekt.

Informationstavlor ”Avisortavlor”

Avisortavlor, ramar för städ, ramar för energideklarationer etc placeras på lämplig plats vid entrén.

Elektroniska avisortavlor beaktas.

Fönsterbänkar

Fönsterbänkar utförs efter verksamhetens behov.

 GÄLLIVARE KOMMUN 982 31 Gällivare Tel 0980 180 00	Dokumentnamn Projekteringsanvisningar	Godkännande signatur PeEr	Godkännande datum 2019-06-13	Sidan 25(25)
	Ansvarig Förvaltningschef	Revidering datum	Utgåva nr 0.5	
	Teknikområde BYGG			
Koder	Text			Rev

YSB.2 Skytning hus

Samtliga rum i byggnaden skall numreras (även rum som ingår i lägenheter med unika lägenhetsnummer).

Bokstäver och siffror skall vara tydliga och lättlästa.

Skylt skall vara av 3-lagers laminerad plast med svart text på vit botten. Text skall utgöras av versaler med 4 mm höjd där ej annat anges i föreskrifter och bestämmelser.

Präglad tejp får ej användas.

Skylt och / eller skylthållare skall sättas fast med skruv eller blindnit.

Skylt för lägenhetsnummer monteras på dörrkarmens övre vänstra sida.

Skylt för rumsnummer monteras på dörrkarmens övre högra sida.

YSB Provning, injustering m.m i hus

Provning av relativ fuktighet (RF) i undergolv.

Provning skall utföras i av bjälklag och undergolv som skall beläggas med täta golvmaterial.

Entreprenören ska tillse att fuktmätning i betong utförs enligt RBK metoden av en RBK auktoriserad fuktkontrollant.

Provning av relativ fuktighet (RF) i undergolv.

Provning skall utföras i av bjälklag och undergolv som skall beläggas med täta golvmaterial.

Entreprenören ska tillse att fuktmätning i betong utförs enligt RBK metoden av en RBK auktoriserad fuktkontrollant.

Mätmetod

Mätning skall utföras genom uttagning av prov.

Mätning skall utföras genom mätning i borrhål.

Mätrapport

Utöver krav i AMA skall mätrapport innehålla uppgift om medelvärde och standardavvikelse för mätvärdena.

Följande provningar skall utföras:

1. Egenprovning

Entreprenören utför egenprovning.

2. Samordnad funktionsprovning

Samordnad funktionsprovning skall genomföras tillsammans med övriga entreprenörer före funktionskontroll. Tid för samordnad funktionsprov skall inarbetas i entreprenadens tidplan.

Protokoll för samordnad funktionsprovning ska följas. (Upprättas vid projektering).

Funktionsprovningen skall protokollföras och redovisas vid slutbesiktning.

Ansvarig för funktionsprovning enligt AF-del. Entreprenören skall, i god tid före slutbesiktning och då samtliga funktionsprov har utförts, anmäla installationerna färdiga för funktionskontroll.